

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. SZÁNTÓ SAMU
írógyűjt.

Nyitólétszámú cikkek sorozatát 40 fill. ért. közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a legelőszobban számoltatnak.

Rossz taktika.

(J. a.) A válságos politikai helyzetből nincsen kibontakozás. Február hó 26-án a nemzet bizalmatlanságot szavazott a szabadelvűpártnak és megtörte azt a megdönthetetlennek látszó párturalmat, mely mereven ragaszkodott harmínchét éven keresztül egy mesterségesen megkonstruált rendszerhez, mely az ország gazdasági és kulturális törekvéseit figyelmen kívül hagyta, mely az emberi jogok fejlesztésére mit sem tett, mely ellenkezéleg minden ilyen törekvést elnyomni törekedett s egész erejével az osztályuralmat igyekezett fentartani és mind jobban megerősíteni.

A nemzeti akarat fényes megnyilvánulásának ezen időpontjától iminár öt hét telt el, de azért még mindig gróf Tisza István a kormányelnök, ő intézi habár ideiglenesen is az ország ügyeit és nincsen semmi kilátás arra, hogy ettől a káros kormányzástól a nemzet egy hamar megszabadulhasson.

A parlamentnek meg van a nemzet bizalmából megválasztott, új alapon szervezett, eredményes és gyümölcsöző munkára kész, számbelileg is imponáns többsége. Ezen többség kellő higgadsággal és mérséklettel állapította meg

a jövőndő magyar nemzeti politika programját. Programja azonban mind ezideig el nem fogadlatott és annak alapján kormányalakításra megbízatást még mindig nem kapott: a politikai vállalkozáság üdvös és alkotmányos elve csak nem tud érvényre jutni hazánkban.

Az akadály mint mindig, ezúttal is Bécsben van. A magyar nemzet ellenségei ott mindent elkövetnek, csak hogy a koalíciós többség kormányalakulását megakadályozzák. A bécsi kamarilla nagyon jól tudja, hogy az egyesült ellenzék kormányra jutása a magyar nemzet jogainak érvényesülését és a nemzeti aspirációk fokozatos fejlődését jelenti gazdasági, kulturális és társadalmi téren. Mi sem természetesebb tehát, hogy mindezt a mi sok százas ellenségeink gátolni akarják és minden áron fenőhajtják a hatalom polcán azt a pártot tartani, mely az ő érdekeiket szolgáló módon mindenkoron híven teljesítte.

Hogyezta hű és engedelmes szabadelvűpártot, mely az újoncfelemelést, az új ágyukra a milliőket, Magyarország gazdasági érdekeit mélyen sértő kiegyezéseket és kereskedelmi szerződéseket mindig hűségesen megszavazta — mostani csendes haldoklásából új életre kelthessék, a bécsi körök régi taktiká-

jukhoz, kieléhtelési teóriához folya modniak. A válságot halogatni az elposványosodásig. Ez a jelszó!

Csak hogy ezzel a módszerrel bizonyosodott, hogy mit sem ér. Probalkoztak vele már többször, de célhoz nem vezettek, sőt rendszeren visszahélt stílt el. Széll idejében az újoncjutalek felemelésének tárgyalásánál az ellenzék a felemelt rész visszavonásával beérte volna. Őhaját nem teljesítették; néhány hónap múlva a rendes kontingenst már csak nemzeti engedmények árán lehetett törvény erőre juttatni. Az a taktika tehát, mely nem vált be akkor a kisebbséggel szemben, nem fogja megörthetni most a többség hatalmát sem.

A többségben lévő szövetkezett ellenzék a parlamentben annak a nemzetnek az akaratát képviseli, amely nemzet egyttal a korona hatalmának az alapja és kutterorasa; már pedig a nemzet akaratát alkotmányos országban az uralkodó akarata is.

Évezredes alkotmányunk ezen egyszerű közjogi tételét jegyeztek jól meg maguknak a Beckek, Pitreichok és mindazok, kik a koronás király és nemzet közé turakodva együttüi és rossznak bizonyult kieléhtelési taktikájuktól várják Magyarország megpuhulását.

Regény.

Óh, hogy homlottunk mind ketten!
Hogy szeretett és hogy szerettem!!
Gyönyörűen indult a regény.
Azt hittem, vége soha sem lesz.
De közben máshá lett szerelmes.
Egyszer ő... egyszer én.

Óh, hogy szenvedtünk mind a ketten,
Ő nevetett... én is nevettem
S továbbhiettünk könnyűen.
De a szívünk fájt... egyre jobban.
Tán sírgölgőttünk is titokban.
Egyszer ő... egyszer én.

Hogy hallgatunk ma mind a ketten.
Ő elhagyott... én elfeledtem
És lett belőlem vén legény.
Olyan keland volt, mint ezer más,
De visszajárjuk mégis egymást
Egyszer ő... egyszer én.

Heltai Jenő.

A Kosár.

Írta: KADÓB EDE.

Nyar végén megjelent Kereszkényi László a kerek osztalról és leróttá szokásos adó-

ját; a fürdőtörténetet. A fürdőzésből mindig elhozta a maga kis történetét, már esztendők óta.

Az idén nincs szenzációs történetem — kezdte. Egy kosár története az egész a bizonyos vagyok benne, hogy mosolyogni fogtok rajta, mert mosolygott annak a kis osztrák fürdő közönsége is, melynek egyik igénytelen tagja volt a ti alázatos szolgálatok is. Pedig ez a kosár fűt annak is, aki kapta, annak is, aki adta. Az igazi nevékkel adósnak maradhatok, mert hogy a történetet megértétek, elég, ha azon néven nevezem hőseimet, amelyekkel a fürdőhumor ajándékozta meg. A férfit úgy hívták: dr. Huszoney. A leány (ha ugyan nem vesztétek tréfáinak, hogy egy negyven esztendő tanítónő leányuk mondok) a fürdő közönségének csak Ábecé kisasszony volt. A kosarat természetesen Ábecé kisasszony adta dr. Huszoney urnak. Eányi az előzmény s megjegyzem, hogy a kosár is beletartozk az előzménybe.

S most kezdődik a történet.

Ábecé kisasszony a délutáni korzórol, melyen még együtt látták dr. Huszoney-

gyel, hirtelen hazasiérett szallaba, valami levelet írt, melyet később a szoba leány talált meg (de már felbontva), aztan esomagolt, fizetett, erosen befalyozva az omibuszbaült, mely kivitte a vasúthoz. Elutazott, nem látuk többé, csak álmainkban. Most valószínűleg valahol bizonyosan öregszik.

Dr. Huszoney zsebvagta a kosarat, ha ugyan olyan hosszú ember, mint szegény doktor, egyáltalában meg tudja találni a zsebet. Mert tudnivaló, hogy dr. Huszoney merleketlenül hosszú legény volt. Ha a koron valaki mellé szegődött az illeto ugy összerakódott, monha hirtelenében a saját délutáni árnyéka emelkedett volna fel mellette. Síralmasan hosszú, sírmasan vékony sírmasan csunya volt. A gyerekek egyszerűen borzadtak tőle s a mamák, de kivált a dudák a doktorral tisztelették őket. Pedg maskulinon élénk vilámi volt, egy kicsit majdnem komolyes. Azon pedig ő nevetett legjobbat, hogy fürdőlistában az igazgató kis fia kitörölte az igazi nevet dr. Huszoneyot írt he lyche, mely néven egyelként jobban ismerte mindenki.

Nem lesznek jó szolgálatot ezek az urak ármánykodásukkal sem az országnak, melyel ugyan nem törődnek, de a monarchia annyira féltett nagy hatalmi állásának sem.

Lássák be végre a bécsi intéző körök, hogy a felébredt nemzeti közszellemet elaltatni sem halogatással, sem semmimérvő taktikával többé nem lehet. A nemzet megválasztott képviselőinek többsége megállapította a 67-es törvények szellemében a nemzeti fejlődés irányát, attól a nemzetet elűnti, nem tudja hatalom a földön. A válságot idejé-órájé huzni, halasztani lehet, de az elposványosítás politikája által a szabadelvű párturalmat és vele a régi rendszert új életre kelteni többé sikerülni nem fog.

A politikai hétről.

Immár több mint egy hónapja, hogy a választások megtörténtek, de a válság még mindig nincs megoldva. Sőt a politikai helyzet ma zavarosabb, mint volt közvetlenül a választások után. Akkor mindenki azt hitte, hogy a nemzet nagy többsége az ellenzék politikáját mondván ki helyesnek, ebből alakul majd a kormány is. De nem így történt. Bécsben még a koalíciós kormányt sem akarják, mert félnek, hogy akkor a vámközösség Ausztriával megszűnik és ezzel megszűnik az osztrák uralom is felettünk. Tartanak tőle, hogy a hadsereg magyarosodni fog és az önálló hadsereggé vezet. Rettegnek az olyan kormánytól, melyben nemzeti akarat is lesz.

Sajátságos, hogy Bécsben nem akarják belátni azt, hogy Magyarországon az állapotok megváltoztak, hogy az osztrák uralmat tovább tűrni nem vagyunk hajlandók. Sehogy sem akarunk beleegyezni abba, hogy a magyar nemzeti követelések teljesedjenek.

Metternich herceg egy alkalommal egy angol államférfiúnak azt mondta, hogy ifjabb Pitt angol miniszterelnök egész Európából nem ismert semmit, de Angliának a legkisebb faluját is ismerte. Ő pedig, Metternich herceg ismerte egész Európát de nem ismerte Magyarországot és Ausztriát s így rendszerével együtt akkor bukott el, amikor arra legkevésbé számított.

Tisza István, Khuen Hédervári, Pittreich, Goluchovszky, Beck báró úgy látszik Metternich féle államférfiak. Uralkodnak, de az ország nézetét, az ország állapotát nem ismerik. Épp azért bukott el az ő rendszerük mint valójuk a Metterniché.

Már annyira megszoktuk az ex-lex állapotot, hogy ez fel sem tűnik. Nincs megszavazva a költségvetés, nincs megajánlva az üjonlétszám, sürgősnél sürgősebb törvényjavaslatok várnak megoldásra, de azért még mindig Tisza a kormányelnök, még mindig nincs kinevezve az új miniszterium, a parlament még mindig nem munka képes és nem látunk komoly ügyeket ezen anomáliák megszüntetésére.

Február 24-én adta vissza Andrássy megbízatását Ő felségének. Az azután következő négy nap kihallgatás nélkül folyt le, míg végre általános meglepetésre ismét Tisza István gróf került előtérbe. Tisza fogadtatásáról nem szívrogtak ki hírek, de mint ma már biztosan megállapítható, több különböző parlamenti, eddig még ki nem hallgatott politikus meghívását hozta Ő felségénél javaslata. Ennek folytán tizenhatan fognak véleményükkel a király elé járulni. A függetlenségi pártból gróf Apponyi Albert, Justh Gyula, Thaly Kálmán és Tóth János, az új pártból báró Bánffy Dezso; a néppártból gróf Zichy Nándor, gróf

Zichy János és Rakovszky István; a disszidensek közül Darányi Ignác, a szabadelvű párt részéről gróf Csáky Albin, Hodossy Imre, báró Daniél Ernő, Láng Lajos, gróf Zselénczky Róbert és Falk Miksa; a horvátok közül Tomassics Miklós kap meghívást. Sőt gróf Csáky Albin, Justh Gyula és Láng Lajost ez ideig már ki is hallgatta a király.

Általában véve nem sokat várnak ezektől az újabb kihallgatásoktól. Andrássy Gyula gróf és Kossuth Ferenc híven feltárták már a helyzetet, elmondták, hogy hazánkban a felébredt nemzeti szellemet elaltatni többé nem lehet, nem fog egyebet mondani sem Apponyi Albert gróf, sem Bánffy Dezso báró, sem pedig a többi meghívottak. Ennek az újabb fordulatnak egy eredménye bizonyára lesz, hogy tudniillik a válság elintézése előre meg nem állapítható ideig ismét halasztást szenved.

Gyanítják, hogy ez a huzás-halasztás arra való, hogy a szabadelvű párt időt nyerjen a további uralom megmentésére. Ezekidire elbeszélnek egy új választás híret is azon ürüggyalatt, hogy január 26-án a nemzet csak a november 18-iki törvényesség felett lélt, de a felett nem, hogy kívánja-e a 67-es alap fenntartását, avagy a függetlenségi párt programjának a megvalósítását. Ezt tehát új választáson kell megkérdőzni a nemzetelt. E célra már gyűjtik a pénzeket. Ezzel magyarázzák meg azon körülményt, hogy Tisza ismét harosít és tömegesen nemesít, mert ismét kell pénz a pártkasszába.

Szóval mindenütt csak kombinálnak, biz anyosát senki sem tud és épen ez a nyomozási bizonytalanság leszi politikai helyzetünket kinössá.

— Hölgyeim és uraim, szokta alkonyat idején mondani, a kártya vár.

És toborzott játékosokat, ő, aki sohasem játszott. A játékok közül is csak a huszonegyet tűrte s ha valaki kieskedett, hogy ilyen kocsisjátékba nem ereszkedik, a doktor tűzbe tudott jönni.

— Nem igaz, a huszonegy nem kocsisjáték. Amin sokat lehet veszíteni, az uri játék. Én is huszonegyen vesztettem el az apai jussomat és nem voltam kocsis. Sajnos, most se vagyok az, pedig kocsisnak lenni nem is volna utolsó mulatság. A huszonegy uri játék s ami hazárdjátékoknál ritkaság, még őz is kell hozzá. Tudni kell, mikor jó bevágni, mikor okos megállni s azonfelül érzék is kell hozzá. Hölgyeim és uraim, ki adja a bankot?

De ő maga sohasem játszott, még csak úgy mellékesen se kockáztatott egy körnütt. Nézte a játékosokat, tartotta őket szóval, tűrte a szeszélyeiket, de ennyi volt az egész. Nem játszott. Ha játszott, nyert vagy vesztett volna, talán soha se keresztek el dr. Huszonegynek így a kis gyerekek is csak annak csufozták.

Dr. Huszonegy tehát zsebreavágta a kosarat. Fátalos az mul nézett az elietű Abécé kisaszony után, nagyot sóhajtott, aztán esztintett a nyelvéről és fitymázva ment a legközelebbi társasághoz. Nők fé-

fiak nevetve fogadták s ő maga is nevetve szólott.

Éppen most kaptam kosarat.

Ah, ki tudott önnek ellentáni? Itréfálkozott az igazgató felesége.

Dr. Huszonegy belement a szobába.

— Ha más mongia, én sem hiánom. De ellentállott. Igazi kosarat kaptam. Pedig nem azt kértem tőle, hogy adjon bankot, hanem hogy a feleségem legyen. Igazi feleségem.

— S most mit fog csinálni?

Huzzonegyek, gyászba öltözködni és busulok.

— Ne tegye.

Megteszem. Ha egy óra múlva hallani fogják, hogy a cigány nagyon szomorú nőtöknek huz, kerüljék el azt a helyet, mert ott dr. Huszonegy fog busulni.

Mosolygott, mikor így beszélt, de kem úgy rémlett, hogy az a hosszú jegygye alakja megreszket, mint még soha. S ámbátor most sem állta meg, hogy szeszonyok legbelsőbb dolgaiba ne kutyalekedjék (egy asszonykától megkérdte, hogy hát mit mondott az orvos, lesz-e még valaha gyermeke?), időnként valami forrult ott a pergamen-arcára, alig tartotta magát, egyre törítte a homlokát s úgy nézett maga mögé, mintha azt várná, hogy Abécé kisaszony meggonfolta magát s visszajön

a kosárért. Mikor megint kedélyeskedni akart, majdnem hűlyékké tettset a szegény hosszú legény.

Tíz perc múlva fölegyenesedett.

Megyek busulni és ne tartóztatssanak, mert meghalok, ha nem busulhatok.

Még sohasem látam olyan sírnalannak. A gyerekek, akikkel találkozott, szokás szerint megálltak előtte, hogy átvegyék tőle a sztereotip tréfáit: egy barackot, egy mondást, egy boldogságot — most úgy mosolygott rájuk, hogy megijedtek tőle. Csak néztem, bámultam. Hiszen mindig az volt a hitem, hogy ez a hosszú ember megroskadna, ha egy gyékénykosarat kellene őt lépésre rípelnie, de most befűlt is ösztört dr. Huszonegy. Szétesik ez most mindjárt darabokra s el sem tudom képzelni, hogy szedem össze. Már félt sem tréfa ez a kosár.

Utána mentem a fasorban, hogy me'leje szegedjüm. De csak szállóban örtem utól, a szobájában.

Né doktorka, csak nem komoly az a dolog?

Rám nézett hosszan, szomorúan.

De komoly. Arra kérem, kedves barátom menjen vissza a társasághoz és ha ehonnan a dolgot, nevesselek ki lehetőleg még ma este, mert holnap reggel már nem szeretném, ha még mindig nevetőnek.

Kitől kapott kosarat?

A magyar kereskedő munkája.

Minden ország annyit ér, amennyit a közgazdasága jelent. Árpád vezér kora óta a mult századig Magyarország számbavetelő kereskedelmét nem volt: az éni merkaulit lejtemmel ebben keresem az okát annak, hogy Magyarország hol nem volt magyar, hol nem volt ország. A középkori tankönyvek még reámérfolnak ugyan, de elkövetkezik majd a történelmi okmányozásnak szabadabb szelleme, amely nem vérbe fűrdő időken keresi a nemzet nagyságát, nem hadyéro hősökben látja a magyarság vezérsíllagait, hanem a bekeségies polgári munka bajnokaiiban, az emberi művelődés, a neuzetgazdaság előhárosaibaiban. Máris vannak, akik Szaczenyi Istvánt tartják akkora férfinak, mint Kizinyi Pált. Vannak akik ugy vélik, hogy Toldy Miklós nem lasznál többet a magyarság figyének, mint Deak Ferenc, aki pedig semmilyen véres csatában részt nem vett.

Magyar kereskedelem még nem volt A gazdasági erők elreudezkeedéseiből fog kitéjődni a magyar kereskedelem. — A mi eddigelé történt, az nem az erők elhelyezkedése, hanem a gazdasági gyöngöcségek surlódása csupán.

Kereskedő a szatócs? Kereskedő a házoló? Vesz portékát és c'ad, keresetre előirányzott záandékkal, tehát kereskedő. Amikor azonban egy nagy nemzet közgazdaságán tartunk szemlét, nem a szatócsokban, nem a kis kalmároknak keresünk a kereskedő fogalmát nincs meg, hol keresünk.

A lajmagyar középosztályi fiai az iskolában csak annyit tanulnak a kereskedelemről, hogy Merkur a kereskedőnek és a csalóknak közös istene volt. Kereskedelmi szellem alatt tehát azt értjük, hogy ravasz fordulatot úgy ejtünk valakit levedésbe, hogy azért marad egy kis egéret a büntető törvénykönyv elől való menekülésre.

Ha a magyar nép czernyi szükségletét a honi ipar készítményeivel a kereskedelem el tudja majd látni, ha az ilhón gyártott cikkeknak piacot tud teremteni a külföldön, ha Fiume és a Vaskapu között állva, egyik külföldi állam cikkei magyar kézen átfoga közvetlenül a másik külföldi állam számára: akkor fogunk csak találkozni a magyar kereskedelmi szellemmel.

Ennek a kereskedelmi szellemnek a tölélesztése képezi a magyar kereskedelem

feladatát. Hogy ez a földatti mindedig végtelen messze áll a megoldástól, annak vannak alanyi és tárgyi okai. Alanyi okoknak tekintem a kereskedelmi nevelés, a kereskedelmi hagyományok elhanyagolását, tárgyi okoknak az olyan intézmények hiányát, melyek lazai kereskedelmünk terfoglalását előmozdíják.

Az újabb nemzedéket nem vádoltatjuk azzal, hogy a korszellemmel haladni nem akar, az érgebeid azonban a mindennapi kenyérkereset gondjain rikkán rajtaednek túl. Ha már túl is emelkednek rajta akkor a tökegyűjtést végeznek tekintik és nem filozofálnak a fölött, hogy van-e, nincs-e köteleességtes a lazai közgazdaság általános érdekeivel szemben is?

Angliában nem esznek anyi cukrot, amennyit oda bevésznek és nem csinálnak ott anyi cukrot, amennyit onnan kivisznek. Az amsterdami piacon évente több nyersbőr fordul meg, mint amennyit Hollandia egész állatállományáról évtizedek alatt le lehet nyuzni. A kereskedelem megél a belföldi ipar nélkül is és megél a belföldi mezőgazdaság nélkül is. Mert az emberekben nem szatócs gondolkodás van, hanem kereskedői szellem. Ott veszik a cikkeket, ahol vans oda viszik ahol kell. Mit hozunk mi be Fiumén vagy a vaskaput át a külföld számára? Nagyon-nagyon keveset. Ez valjuk be öszintén, hogy ezt a tranzitforgalmat is csak kis hányadban közvetítik önálló magyar cégek, míg a föntingyenes osztrák és külföldi vállalatok itém főtelepeire jut.

A magyar ipar cikkeivel nem tudjuk a világot elarasztani, mert magyar iparunk nincs. A külföldi ipar és a külföldi mezőgazdaság cikkeivel szintén nem kellünk hódító utra, mert kereskedelmünk szintén nincs.

Daliás nép vagyunk, a hollandoknál daliásabb, lovagias nemzet vagyunk, a németnél lovagiasabb. Ékesböldő nép vagyunk, az egész világnál ékesböldőbb szülő. És élhetetlen nép vagyunk, az egész világnál élhetetlenebb. Pileszarnyú szavakkal tudunk dobálózni, de gyapjuszálakkal nem. Kereskedelmi iskoláinkban is a poétikából és dramaturgiából többen jeleskednek, mint számtanból és földrajzból. A budapesti bankok tisztviselői sorra nyerik a tudományos akadémia drámái és lírai pályázatait, ellenben csödbe jmennek, ha önállósítják magukat.

A politikai események a magyar kereskedelmet most érettségii vizsgálat elé állítják. Ha szót akarunk kénni a világrekeskedelem nemzetközi egyetemen, előbb be kell bizonyítanunk középuropai érettségünket. Megoldjuk-e a földadatinkat a bécsi hazitani segítség nélkül is, vagy sem: ez itt a kérdés. A lazai kereskedelem érvényesüljön jól vagy sehogya, de érvényesülnie kell, mert kereskedelem nélkül Magyarország nem lehet se nemzet, se állam, csak földrajzi fogalom.

Képet festeni művészet, képet eladni kunszl. Jó festő se boldogul már, ha nincs benne kereskedői szellem. A kereskedelem ad értéket a föld termékeinek, csak a kereskedelem lendíti az ipart, a kereskedelemből táplálkozik végeredményben minden tudomány, minden művészet. Magyarország volt-e vagy lesz? Magyarország akkor lesz magyar és akkor lesz ország ha meglesz a magyar kereskedelem.

Őnök mindannyian, akik újságot olvasnak, a politikai korficusokra néznek most, lázasan lesnek minden interview és türelmetlenül keresik, hogy a helyzet kulcsa a magyar kereskedő kezében van. Közgazdasági kérdések állanak az előlérben és ezeket a kérdéseket ragyogó szónoklatokkal nem lehet elintézni, csupán a kereskedelem munkájával. A vámtérleli önállóságnak nem a politikusok ajkán van a méltó helye, hanem a kereskedők kalkuláló ceruzája hegyén. Ne politikusok csinálják a kereskedelmet, mert abban nem lesz köszönet, hanem kereskedők csinálják a politikát! Kezdjék meg társadalmi uton és azonnal. Állítsák föl Ausztria ellenében a társadalmi vámsorompókat olyképp, hogy létesítsenek a vámkülfölddel közvetlen összeköttetéseket Bécs ellenlézésével, lássanak hozzá új gyárak emeléséhez, a belföldi eldugott tőkék mozgósításához, külföldi tőkék betelepítéséhez.

Ilyu kereskedőnk ne ötlekzenek sokat a muzsákkal, mert biz Isten, Kio esizgyeli magát. Világtörténelmet lehet most csinálni és világrekeskedelmet (maholnap a kettő egyet jelent). A haza olvárya, hogy minden ember megtegye a kölelenségét, a magyar kereskedők kölelensége pedig, hogy felszabadítsák e nemzet közgazdaságának minden lekötött erejét.

V. J.

Miért kérdi, mikor tudhatja? Nem a portugál király nővérét kértem meg.

Ábéccé kisasszony volt olyan kegyetlen?

Olyan okos, akarta mordálni Igen Ábéccé kisasszony. Azt mondta: magafigura én vén leány vagyok - kinevettemek! Hát odáig rendben van a dolog, én csakugyan figura vagyok és ki is nevettemek; de hogy én vén leány voltam!

Nyitott székénye előtt lebukott egy székbe és nedves szemekkel könnyögrött:

— Gyászba állítottam. Csak ma estére hagyjon magamra. Holnap már megint maguk közé jövök én figura leszek. Helyen magamra!

Elmentem. A társaságnak csak azért se szólottam. Az ördög vigye a társaságot ki fogja nevetni dr. Huszoneyt nélkülilem is. Hát mit pletykázom? De mikor a hosszú faszor lombjain keresztül lehintette fekete porát az este s a homályban ragyogni kezettek a vendéglő gálaköznyit, mint a szentjános-bogarak; egyszerre áthangzott hozzánk a cigányok muzsikája. Magyar nótát huztak szomorút. S az igazgatónő egyszerre fölkaengott:

Még csakugyan dr. Huszoney huzta! Elsratta a kosarát

Nem tudtam feltartóztatni a társaságot, magamnak is ugy rémlett, hogy dr. Huszoney rendli a szóp magyar nótákat. Csak ő lehet, aki vigat és szomorut vegyesen huzat,

mert ami magyar nóta, azt ő mind szomorúnak érzi. Ez a boldonsz lemgyel, aki a német nyelvet is csak töri, nyomban elérzékenyedik a magyar nótára. Töle telik csak ki, hogy ebben az osztrák földben magyar nóta mellett akar busulni, mert mi magyarok, mi tagadás idegenben is inkább a divatos keringőket szeretjük hallgatni. A társaság pedig látni is akarta, hogyan busul dr. Huszoney. Vilám beszélgetésben huzódott tehát az egész csapat a vendéglő felé.

Ott állt dr. Huszoney a cigányok előtt. Hőföhér porcellánra bu volt rajta, de a rendszeres szemlvegét feketével eserítte fel s a nyakán, széles, fekete kendő volt esokorra kötve.

Jarfasch! mondta gyárfas cigányunk. Jarfasch! ich bin traurig.

A cigány huzta, de tán még sem elég szomorúan. Dr. Huszoney felugrott (három fejjel látszott most magasabbnak a cigány-nál), rekedten rikésolta:

— Jarfasch! Ide nézz! Gyászba vagyok a szemem feketének látja a világot, fekete lobogó van az árbenem, akarom mondani, a nyakamon s ezt a rongy testemet hőföhérbe bujtattam, mint a halottat szokás. Nekem nagyon szomorú nóta kel. Busulok. Busulok, mint egy Ungar!

Egy kieszit illegette magát s mikor a cigány esőnélesen figyelt, dr. Huszoney elkezdett valamit énekelni, amiből Gyárfaschnak rá kellett ismernie, hogy micaoda nó-

tát akar a doktor. Dühnyögyve, riva, istentelen jargonban énekelte dr. Huszoney:

Rikka pusze, rikka arpe, rikka ros,
Wer an Oeh' is, is ku Froeh.
Ujujuu, ujujuu, ujujuu-u-u-u-u.

La angsam, la-angsam...

A cigány ráismert ugyan a nótára, de benne is van ördög, végig akarta élvezni a lengyöse magyar szöveget s nem huzta mindjárt. Azután meg nem huzhatta attól a rettenetes kacagástól, amivel a társaság dr. Huszoneynek esett Áz asszonyok majd meggették, valószággal ölelték, ráncigálták a busuló koszarát, aki csak nézett bambán, ijedten, nedvesedő szemekkel.

Hirtelen kiszakította magát az asszonyok foltjagatásából. Egy tányért kapott fel és keserves mosolygással tányérrzott.

A cigányunk, hölgyeim
A cigányunk is élni kell.

A pénz, ami beszegyült (és nagy volt a mulatság, hát jóekánk gyűlt), odanlat a cigányoknak s mikor egy pillanatra mellém került, a filembe sügta:

Ha mutatnak, ók fizessek meg. Én majd kibusulom magam az éjezuka. Különbben mit szól a gyászkosztümönkhöz?

Nem felelhettem. A fűrdő-omnibusz akkor robotott ki az utra. Erősen lefátyolozva benne állt Ábéccé kisasszony is. Dr. Huszoney megismerte és reszkető kapaszkodott a karomban.

A székely szövetség.

A marosvásárhelyi székely társaság felkérésére közöljük a következő cikket:

Alig lehet fontosabb hivatása a keleti határszélen társadalmi intézménynek, mint a székely érdekek védelmére és szolgálatára alakult székely szövetségnek, amely immár jóváhagyott alapszabályok sorján keresi a kapcsolatot és szövetekezést minden székelyföldi kulturális és gazdasági alakulással, hogy együtt, a legkülönbözőbb létfelsősséggel és érdekek szerint minősülő programmal védelmébe vegye a keleti magyarságot.

Ennél a munkánál minden magyar alakulásnak találkozni s a céllal rokon-szervezni kell, ha nem akar a hazatérés büneibe esni szivtelen elzárkózása miatt.

A székely szövetség több mint 500 felhívást bocsátott ki a székelyföldi kaszinók, polgári, tanítóegyletek, gazdakörök, szövetkezetek, nagyobb ipari és kereskedelmi érdekeltségekhez, hogy a csatlótlan megküldött alapszabályai szerint kötelekbe lépjenek s csekély évi 10 koronás tagdíjjal működésében anyagilag is támogassák.

Nem lehet, nem szabad elzárkózni e felhívás elől éppen most, mikor a nemzeti felbuzdulás keresztül től minden akadályon Magyarországra érvényesülése s benne a magyarság boldogságáért.

E hazarész, hová a székely szövetség működését rendelkezészerűleg elsősorban kiterjeszti, sokat vesztett magyarságából, sokat ellenálló képességéből, jóllehet tartozéka, még pedig erős tartozéka kell legyen - az anyaországnak.

S amíg vesztett és mindig csak vesztett - fájdalom - nyakára nőttek a nemzetiségek, azok között pedig

— Elmogy — autogén.

És később még halkabban:

— Most megyle a nap. Nagyon

tét van...

Titok, hogyan találta meg a szobelány Ábécé kisaszony levelét. Már akkor fel volt bontva, mikor dr. Huszoney kezébe került. Nekem ő mesélte csak, mi volt a levélben. Ábécé kisaszony azt írta egy öreg (még nála is öregebb) barátjának, hogy loány-nyék fog meghalni, de a lelket övegnyek érz, mintha feleketen hajlott volna valakinek szavára, aki feleségül kérte. Nem lehetett hozzá, mert figura de szeretni tudná azért, hogy egy ödes emléket zárt egy öreg leány szívébe.

— Nincs nagyobb fájdalom, mint fájdalmat okozni — írta Ábécé kisaszony a nála is öregebb barátjának.

Dr. Huszoney sirt is nevetett is, mikor pátorsszal szavolta Ábécé kisaszony szavát. Így már a kosár se fűjt neki o'ynn nagyon. Csak a társnóság nevetett azon a kosáron, amelybe két vén eszelődnek gyönyörűséges fájdalom volt bepólyálva lágyan, gyöngyében.

különösen a céltudatos program szerint csoportosult és törekvő oláhság. Ugy, hogy Erdély legmagyarabb vármegyéiben is tért foglalt, tovább terjeszkedésre biztos alapot rakott. Rakott pedig kulturális és gazdasági alakulásainak, hivatalba jutott egyesínekek erkölcsi és anyagi támogatásával.

Lefoglalta s jelzőlogilág lekötötte az összes elfoglalható magyar birtokokat; iskoláit beékelte, misszionáriussal beköltötte mindenhová, ahol csak egy kis talajt nyert, hová lábát megvesse.

Russu Sírjánál, oláh agitátor, most országgyűlési képviselő, a magyarság nyíll ellensége (és mégis magyar törvényköző) közelebb könyvet adott ki Bukarestben. Ebben statisztikai adatokkal világítja meg a magyarországi oláhság helyzetét, amint tért foglalt, terjeszkedik közigazdasági és kulturális szerveivel; szaporodik és dominál a hivatalokban és hadseregben... Adatait hitelet érdemlő forrásokból tőlünk meríti.

Ebben mondja el, hogy 269 községet hódítottak el tőlünk.

És a haladás biztosítékát abban látja, hogy ami oláh intézmény van, az mind összefogott és összefogg a közös cél biztosítására.

Tenger pénzl és munkát, fanatikus lelkesedéssel, percig sem lankadva hordnak össze.

Vállasuk egységét, politikai csoportosulásukat is, erre használják ki. (A magyart ezek megosztják, sőt ellenségé teszik.)

Ez a példa kiáltó szó! Halljuk, értjük meg és kövessük.

Magyar pénzintézetek, kulturális és gazdasági alakulások, ha mind összefognak, megtörik, meg kell törni akarukon az oláhság törekvécsnek, mert csak egy akarat, a magyarság akaratá tilhet diadalt Magyarországon.

De üljön is! Munkára azért mind, aki el, akiben magyar szív dobog, magyar vér csörgedez.

Nekünk élünk kell! Halljuk meg a székely szövetség hívó szavát, sorakozunk zászlója alá. M.

Városunk iparos ifjusága.

Február 26-án zajlott le a városunk iparos ifjusága által rendezett táncmulatság, a melyen a megjelentek Kozák Dávid sepsiszentgyörgyi jeles zenekarának ropogós és lelkesítő nőtái mellett még a lámpák eloltása után is a legkellemesebben mulattak. Sajnos azonban, hogy egy, az iparos ifjuság által rendezett bálon egy-két iparos ifjunál többet látni nem lehetett.

Mi ennek az oka? Hiszen az önképzőkör agilis és közlészteletben álló elnöke Jakab József, a kör néhány intéző bizottsági tagjával együtt a legnagyobb fáradság és áldozatok árán egy oly pompás és sikerült mulatságot rendezett, amelyen az iparos ifjuság bizonyára kedélyesebben mulathatott volna, mint a falvakon. Mert igazán azt a sajnos és megdöbbentő hírt kellett hallanunk azon kérdézősködésünkre, hogy ez vagy amiaz iparos ifju miért nem jött el, hogy ez elment a tanéba Zsögödbe, a másik Taplocára, a harmadik Fitódba és így tovább.

Ha vissza tekintünk az iparos ifjuság állat az ezelőtti csak egy évvel telenzett bálokra és fillér-eslékre, azt kell tapasztaljuk hogy azokon nemcsak a helybeli, hanem a vidéki iparos ifjak is teljes számban megjelentek, a Kossuth szálló termet szulfolva voltak és ez által a kör pénzlára rohamosan gyarapodott és erre nagy is volt a szükség. Erre most is nagy volna a szükség, mert az a csekély 40 fillér tagsági díj, melyet minden tag fizet, nagyon kevés ahhoz a kiadáshoz, amely a kört egy éven át terhelí úgy, hogy a bevételt a kiadásnak csak a felet ha fedezi. Van a körnek körülbelül 50—60 rendes tagja. Ezek fizetnek egy évben mondjuk, 270 korona tagsági díjat. No már most ebből a 270 koronából fizessünk házbérlét, szolgát, lapokát, könyvtárt stb. Hiszen ez képtelenség. Ezért kell, hogy az iparos ifjuság bált, fillérestélyt, felolvasást, magálist stb. rendezzen, mert e nélkül a kör fentartatni nem tudja magát és végül azt kell megérje, hogy 4 évi tisztségessé és dícséretre méltó működése után feloszlatassék.

Pedig erre az olvasóközért nagy szükség van és pedig azért, hogy az az iparos ifju, aki egész héten át a munkával el van foglálva, legyen ahol egy kellemes és szórakoztató délutánt elölthessen és ott szellemileg is fejlődölhessék. Hiszen a kör járat 5 féle lapot, meghozatta nagy áldozatok mellett Jókai Mór összes műveit, van tekeasztala, sakkja. Nézelem szerint ezek egy iparos ifjunak elég szórakozást tudnak nyújtani és nem kell korcsnákba, lebujojka időöltés végett megjelenniök és ott kártya és tekejátékokkal, amelyek rendszerint bázard módon folynak, öjszakákat átvornyázni amely ugy anyigolag, mint szellemileg nagyon káros befolyást gyakorol házkire is, különösen egy fiatal emberre.

Iparos ifjak! Figyelmeztetek és kérék benneletek, ne lépétek a könynyolmú élet útjára, a mely csak elzöléshez vezetne, hanem tartsátok meg komolyságotokat, partoljátok, támogassátok körötöket úgy, amint azt elődeitek és bár rövid ideig, ti is tettétek, már-már sülyedező tekintélyeket állítsátok vissza régi fényébe és legyenek a hazának igazán munkás és tisztesseges polgárai!

Megjegyzem, hogy van a körnek néhány hivatalnoká és választmányi tagja, akiket e helyen is figyelméztünk kötelesezőek teljesítésére.

Ifj. Ujfalvi László,
önképzőköri jezős.

Eszködtzéki főtárgyalások.

Hatodik nap. —

A csikszeredai kir. törvényeségi, mint esküdőtárságán folyó ülészekben e hó 25-én szombaton szándékos emberölés büntetével vádolt Barabás Csergely Gáboré elleni büntügy került tárgyalás alá.

Ezen ügy rövid tényállása az, hogy Csikszentdomokoson 1905. évi január hó 28-án délután vádolt elment a tanéba és ott táncolni kezdett az egyik leányval, miközben a már felítas állapotban szintén ott volt Szász Péter elküldötte magát, hogy a ki oláh, menjen ki innen, nincs helye itt". Vádolt, ki a határszérlől bevándorolt,

de már elmagyarasodott oláhok közül való volt, ezt a kijelentést magára vette és eltávozott azon gondolatlalt, hogy még az éjjel megboszulja magát. Az ismert „cuc mintye” oláh jellem tökélyéről vissza az ugyan elmagyarasodott, de mégis oláh ember vádoltam. Vádolt egész éjjel járt-kelt közben elment a szeretőjéhez is és annak is elpanaszolta sérelmét, szóval nem tudta sehogysem kiverni fejéből azon gondolatot, hogy az az ember nyilvánosan, a táncba, a falu szép népe előtt mennyire megsértette őt. Majd elment laza s tudva azt, hogy ő vele egy utcában lakó Szász Péternek az a házuk előtt kell elmenni, otthon várakozott rá s midőn nevezett reggel 4 óra tájban feleségével és egy más emberrel laza felé igyekezve lakásuk előtt elhaladt, vádolt utának lopozva Szász Pétert egy tejszevel hátról orozva fejbe ütölte, mire következőkében nevezett nyomban a földre esett és réa harmadnap meghalt.

A bíróság következőleg alakult meg: Elnökö: Fekete Izidor kir. törvényszéki bíró. Szavazók: Kovács Lajos és Kure Antal törvényszéki bírák. Jegyző: Heuter Géza törvényszéki aljegyző. Közvádoló: Jency László kir. ügyész. Védő: Bartha Ignác ügyvéd.

Kisorsolt esküdtek: Filó Károly legifj. Deák Elek, Szabó Ferenc, Zsigmond István, Zöld József, Ranc János, Sándor István, Kertész István, Kone Tamás, Fejér Jakab, Seiwart Rezső, Róth István rendesek, Ujlalusi János és ifj. Korodi János pótesküdték.

Az esküdtek marasztaló verdiktjéhez képest vádolt halál okozó súlyos testi sértés büntetlétben mondatolt ki bűnösnek és 5 évi legháznbüntetésre ítélték. Vádolt az ítéletben megnyugodott, védője azonban az ellen, a büntetés súlyos mérleke miatt semmisségi panaszt jelentett be.

— Hetedik nap. —

1905. évi február hó 27-én hétfőn halál okozó súlyos testisértés: bűntete miatt vádolt Botli Ignác elleni büntügy került tárgyalás alá.

Az eset színhelye Csikmenaság község, hol folyó évi január hó 14-én este 8 órakor vádolt több legénytársával a kocsimában volt és ott egyott ittak. Innen vádolt 11—12 óra tájban Bece Áronnal elment Tompos Ignác házához és ott találta Kézi Ignácot. Itt újból ittak, miközben éjjel tájban odajöttek János Antal és Dániel Ágoston is. Itt aztán Dániel Ágoston vádolt polon ütötte, mire Tompos Ignác a házigazda a legényeket házából kiutasította. Innen vádolt és társai együtt elmentek a falu alsó vége felé, miközben vádolt és Dániel Ágoston egymással folyton veszekedtek, s midőn a Bendé János kapujához értek vádolt megröptette Dániel Ágoston, a miért ez megragadta őt, vádolt azonban kést rántott elő és Dániel Ágoston felé szúrta vele, azonban ez félreugrott és nem találta őt, hanem a véletlenül ott állott Kézi Ignác balkarját. Erre valamennyien abban igyekeztek, hogy vádoltól a kést elvegyék, azonban ezt elvenni nem tudták, mert amit vádoltat megfogták, ez kiabált és így el kellett őt bocsátaniok. Erre vádolt folytatta útját feléle, a többi társai visszatértek. János Antal azonban társaitól vissza maradt és vádolt után ment; s őt utóérven kabalját megfogta, mire vádolt a már kezében tartott késsel János Antalt mellbe szúrta és azzal tovább ment, János Antal pedig táutorogva, véres testtel, többi társaihoz visszafelé mentve, utközben a földre esett és meghalt.

A bíróság következőleg alakult meg: Elnökö Fekete Izidor törvényszéki bíró. Szavazók: Csipkés Árpád és Kure Antal törvényszéki bírák. Jegyző: Heuter Géza törvényszéki aljegyző. Közvádoló: Wellmann Samu kir. ügyész. Védő: Bartha Ignác ügyvéd. Kisorsolt esküdtek: Zöld József, Potocky Pál, Madarasz Albert, Szász János, Seiwart Rezső, Ranc János, Filó Károly, Fejér Jakab, Szlávik Ferenc, Gaál Miklós, Kone Tamás, Ujlalusi János rendes id. Ranc Ignác és Zsigmond István pótesküdték.

Vádolt beismerése a bizonyítás anyagát ugyan megkönnyítette, de azert az esküdtszéki tárgyalások krónikájában érde meg felelgyezni, miszerint vádoltnak, továbbá 12 tanuak és 3 orvos szakértőnek részletes kihallgatása, a kérdések feltevése szövegezésre, vád- és védbeszédre, az esküdtek kitanítása a jogi feleletessel, az esküdtek visszavonulása, a verdikt és ítélet meghozatala 3 és félórát vett igénybe, ami tekintve az ügy bonyolult voltát kizárólag a meglepo készséggel és indulással párosult kitűnő vezetésnek indandó be érdemil.

Az esküdtek marasztaló verdiktjéhez képest vádolt halál okozó súlyos testisértés büntetlétben mondatolt ki bűnösnek és ennek alapján két évi börtönbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

Nyolc- és kilencedik nap.

A csikszeredai kir. törvényszék mint esküdtszéknek a folyó évi február 20-án kezdődött ülészsakra előkészített ügyek közül az utolsó ügy került folyó évi február 28-án és március 1-én tárgyalásra, a mely teljes 2 napon át foglalkoztatta az esküdtszékot. Szándékos emberölés és súlyos testisértés büntetlét vádolt Kozma Ágoston és 6 társának büntügye volt ez, amely a cselekmény sokoldalúsága és szövevényességénél fogva ugy jogász szempontból érdekes kérdéseket hozott felszínre, mint nagyon sok érdekességet nyújtott a 2 napon át folytonosan nagyszámban jelen volt hallgatóságának is.

Ebben az ügyben az esküdtszék elnöke Fekete Izidor kir. törvényszéki bíró, bírói tagjai Jerszák János és Csipkés Árpád kir. törvényszéki bírák; jegyzője Veress Árpád kir. törvényszéki aljegyző voltak. A vádlatoságot Jency László kir. ügyész képviselte, a vádoltakat Bartha Ignác és Eltes Zsigmond ügyvédek, továbbá dr. Imecs János és Kone Károly ügyvédjelöltek védtek.

Rendes esküdtek voltak: Filó Károly, Székely János, Ferenc József Mihály, Korodi Albert, Ranc János, Szász János, Gaál Miklós, id. Dávid Ignác, Zöld József, Szlávik Ferenc, id. Ranc Ignác, Zsigmond István. Pótesküdték: Vizi József és Ujlalusi János voltak.

A mint már említettük a cselekmény szövevényes és sokoldalú volt s épen e miatt complettegyöntelt, a cselekmény minden részleteire kiterjedő, a tárgyalás teljes képét feltűntető tényállást lapunk keretében nem adhatunk s így csak nagy vonásokban kívánjuk vázolni a két napi tárgyaláson kialakult tényállást.

Múlt évi december 8 és 9-ike közötti éjjelen történt Csikszeregda községében hogy Karda János odavalló legény a mint az őv. Kozma Istváné kocsijának utcai kapuján kilépett, többszörös ütések után földre sujtott és pár perc alatt meghalt s ugyan ekkor a társaságában volt Gecő János többszörös ütések folyán 30—35 nap alatt gyógyult sérüléseket szenvedett. A mint a bevett bizonyítékokból, habár nem eléggé világosan is, kivehető a Karda János életének kioltásában részben a megsértett ember bosszúja is közrejátszott, mert azelőtt mintegy 5 héttel történt az, hogy Karda János Kozma Józsefnek Kozma Ágoston jómódu jénfalvi földműves fiát koresmai mulatozás közben annyira megszurta, hogy az ügy a büntető járásbíroság elé került s épen a szemoru éjjelre napon kellett Karda Jánosnak és a megsértett Kozma Józsefnek és hozzátartozóinak, a kiknek egyrésze veszélyes fenyegetés miatt közrend elleni kihágásért volt feljelentve, megjelönniök a csikszeredai járásbíroság előtt.

Talán éppen ezen körülmény, de ezen felül még más, a bizonyítékokból halványan kivehető körülmény szolgáltattak okot a Karda János életének kioltására, a mely az összetett bizonyítékok szerint úgy történt, hogy az őv. Kozma Istváné kapuján belül Harabás Ágoston és Ágoston István, kiülről a Kozma Ágoston családjának tagjai Kozma Ágoston, Kozma Ágostoné, sz.

Zsók Juliánna, Kozma József, Kozma Márton és Kozma Józsefné állottak lesben s s a mikor Karda János kilépett az utcára a Kozma család állítása szerint Harabás Ágoston és Ágoston István a két utóbbi állítása szerint a Kozma család tagjai levertek a miközben Kozma Márton még egyet lőtt is. A bűnpörben koronatanúként szerepelt Szakáli György, a ki az esetet 15—20 lépésről nézte végig és Karda János bánalmazóiként a Kozma család tagjait nevezte meg. A Gecő János sérülését beismerés szerint Harabás Ágoston Ágoston István okozták.

A bizonyító eljárásnak befejezése után az esküdtszék a kérdéseket szövegezte meg, s délután 1 órakor hirdette ki az esküdtekhez intézett 24 kérdést s azután a perbeszédre került a sor, a melyeknek folyamán nagy kövöldö, mint a védők tartalmas jogászai színvonalon álló beszédekben törték lántsálat előbb a bűnösség kérdésében, utóbbial: védenekik ártatlanságának vitatásában, s a főlgyalás elnökének jogi érvekben és tapasztalatokban gazdag fejtegetése után az esküdtek tanácskozára vonultak vissza s éjjeli 1 órakor hirdette ki az esküdtek elnöke Gaál Miklós részben némi kijavításra visszaadott verdiktet, a mely szerint az esküdtek Kozma Ágoston és Kozma Józsefet a halál okozó súlyos testi sértés büntetlétben, mint tetteseket, Kozma Ágostoné és Kozma József bűnségeket, Kozma Márton és tapaszdékos ember ölés kísérletében, Harabás Ágoston és Ágoston István a Karda János sérelmére elkövetett bűnségeiknyben nem bűnösöknek nyilvánítva a Gecő János sérelmére elkövetett súlyos testisértés büntetlétben mondatolt bűnösöknek s a törvényt alkalmazó bíróság a verdikt alapján Kozma Ágoston 3 évi Kozma József Ágostoné 2 évi legházra, Harabás Ágoston és Ágoston István 1—1 évi, Kozma Márton, Kozma Ágostoné és Kozma Józsefné 6—6 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen kövöldö, vádoltak közül négyen és ezek védői semmisségi panaszokat jelentettek be.

HIREK.

Március tizenötödike. Mint már megirtuk, Csikszereda város hazatitai polgársága 15 tagu rendező bizottságot küldött ki, mely a nagy nap méltó megünneplésére buzgon teszi meg az előkészületeket és a következő programot állította össze: Délelőtti: 1. Ének. 2. Botir Béla szavulata. 3. Ünnepi beszéd tartja Bartha Ignác országyűlési képviselő. 4. Zsigmon Zoltán képezdei tanár szavulata. 5. Ének Este 6. Nyitány, jiteza a csikszeredai zenekar. 2. Élnöki megnyitó, tartja dr. Ujlalusi Jenő polgármester. 3. Ének. 4. Mihály Irma k. n. szavulata. 5. dr. Nagy Béni ügyvéd felolvasása. 1. Trinalg Vörösmarty Mihály Marót munkájából, előadják dr. Imecs János, Botir Béla és Durvas Béla. 7. Ének Wlassics Olga k. n.-tól. 8. Karének előadja a csiksomlyói dalárdia. A programunk záloga az ünnepély fényes sikerének.

Uj ügyvéd. Dr. Dorndics Félix, ki mult héten tette le a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt kiváló sikerrel az ügyvédi vizagát, iradját városunkban megnyitotta.

Uj doktor. Kovács Gyárfás ügyvédteljöltet február hó 25-én Kolozsvárt az államtudományok doktorává avatták.

Kinevezés. Szebeny Gerő győzőentmiklósi járásbírosági aljegyző

az igazságtudományminiszter ugyancsak jegyzővé nevezte ki.

Választás. Vármegyénk jegyzői kara nyugdíj választmányánál rendezetnek megválasztotta Pálffy András ömlyői, Kovács Béla tuzsói, Lőrinc János kozmási, Tompos Károly csisói, pöttagoknak Arpa Lajos dántalvi, Reck Ferenc szentimóni és Puska Lajos szentgyörgyi jegyzőket

Eljegyzés. Petres Tamás csikszépvízi kántor leányát Juliskát február hó 25-én eljegyezte Nagy József csikszentmártoni lakos.

— Farkas Sándor dédai csendőrszervező és napokban váltott jegyeit Nedelka János csikszentdomokosi lakos leányával Rózaikával.

Hamvazó szerdal szertartás Csikromlyón. A csiksomlyói szent, ferenc rendiek templomában ez alkalommal a hamvazás szertartásának kiváló módon fog tartani. D e. 9 órakor kezdődik a hamvazás, mely alatt a tanítóképzőintézet növendékei éneklék az „Elaudinos, Domine” kezdetű antihonát, majd a hamvazás alatt az „Int utemur kabiru” horálist gergouin módon. A sz. mise alatt a következő előtt énekel adnak elő: a. Intritus, „Miserere oimou” gregouin dallam; b. Kyrie (simplex) szent gregouin módon; c. Graduale és tractus: „Miserere mei, Deus” féli kar műdal; d. Offertorium: Exaltabote, Dominuseférika és dala. e. „Sanctus”, f. Benedictus” és g. „Agnus Dei” gregouin módor s végül h. Communióra: „Qui medilaturos” kezdetű férfikar. Az egész szertartás előírás szerint orgonakísérettel nélkül tartatik Melegen ajánljuk az érdeklődő hívek b. figyelmebe, mert — mint biztos forrashól tudják az előfizetettek oly lelkiismeretességel tésenek meg, a tanítóképzőintézetieknek ez alkalommal is a szokott precizitással fogja feladatát megoldani.

Fontos Amerikába utazóknak! A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szoló utelvek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennek szoló hajójegy birtokában van. Akik Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bremenre előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy. Jöcgszerű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szoló vasúti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában beosztást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok címeit. Szembetegek vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszatulatilhatnak. Ratióban valamint Bremenben minden kívándórló megvizsgálatik, mindenki tehát, a ki Bremenben hajóra felszáll, előrelátótlag Amerikában bebocsátást nyer.

Közletszáság. Csikszereda tényleg közelebb esik kelethez, mint hazánk többi vármegyéjének fővárosai. Kelet vidékét és városait pedig a közletszáság hiánya jellemzi. A mióta a hó ólvad, az ember

igazán fél az utcára kimenni. Sár, piszok és posvány mindenütt. A mikor a tavaszi napsugár telovaszítja a földről a hóleplet, a vízről a jégkérgel, mindenki a szabadba vágyódik, hogy elvrezze a megenyihült levegőt. Csikszereda polgárságának ebből az élvezzeből nem jut. Itt télen kellemesebb a levegő mint ilyenkor, a mikor a lejtős udvarokról az utcára folyó víz magával sodor mindenféle piszkot és valósággal megfertőzi a levegőt. Például, dr. Fejér Antal ügyvéd előtt és az azzal szomszédos házak előtt határozottan takarítatlan istálló szagot érez a járókelő. Csatornázásról még szólni sem lehet, az árkokban pedig a víz összegyűl és kiárad az utcára. Igazságtalanok volnánk, ha a baj okát egyedül a városi hatóságokban keresnők. Elsősorban a háztulajdonosokat kell hibáztatnunk, a kik udvarukon a jeget idejében fel nem vágatták és el nem hordatták és kik a házuk előtti árokkrész megjavításáról nem gondoskodnak. De kérjük a rendőrkapitányságot is, hogy járjon el fokozott szigorral a közletszáság megóvása érdekében. Kérjük továbbá városunk polgármesterét is, hogy járja építését siettesse és hogy városunk fejlesztése érdekében a képviselőtestület közömbösségéből, télenességéből, nemtörődömségéből valahára már felrúzza!

Székely vasutak építése. Lapunk legutóbbisámában már megírtuk, hogy a Madefalvát Gyergyóiz építendő vasútvonal tárgyában a magyar államvasutai igazgatóság műszaki főosztályánál megtartott versenytárgyalásán a legelősebb ajánlatot Pállos Ármín fővárosi vállalkozó tette. Alábbjokban az összes ajánlatokat közöljük: Tafler Imre és Mangold Imre Budapest, 4.750.399 34 K., Feiks, Ramer és Hirsch Bpest, 4.294.968. 95 K., Fischer Henrik Bpest, 4.016.804.65 K., Freund Henrik és fia Bpest, 4.290.108. 62 K., Gregersen G. és fia Budapest, 4.247.036.68 K., Kubik Gyula és Weisz Mihály Bpest, 4.215.047.30 K., Kiss I. Jenő és Grünhut N. Bpest, 4.378.197.00 K., Steu Miklós Rauch Árpád és Feketé Henrik Bpest, 4.229.261.35 K., Bernstein és Káldor, Fried Vilmos Bpest, 4.512.544.56 K., Hoffbauer és Lehner Bpest, 4.496.939.70 K., Pállos Ármín Bpest, 3.798.126.80 K., Popper István és Buchstein Ármín Bpest, 3.960.054.91 K., Deutsch S. és Ifj. Hass Jakab Bpest, 4.091.593.20 K., Mandel, Hoffmann és Quitner Bpest, 4.783.003.05 K., Grünwald és Schiffer Bpest, 3.568.014.48 K. árral.

Pályázat. Gyergyóremete közvezéghen egy segédjegyzői anyakönyvvezetői állás üresedőjébe jövén, annak betöltése céljából a gyergyószentmiklósi füzszolgahíröség pályázatot hirdet és felhívja mindazokat, kik ez állást önmagukra ohajlják, hogy a kellően felszerelt tolyamodványokat f. évi március hó 12-ig uyujtsák be. Az állás 600 kor. anyakönyvvezetői tiszteletdíj élvezésével van egybekötve, de 1000 korona rendes fizetésre való kiegrészítése küszöbön áll.

„A Zenélő Magyarországnak” zongora és hegedőli zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamú 5. füzetére a következő zeneműudonságokat közli: I. Heidlberg Albert „Erzsóbet királyné emlékeztető melodráma

folk Richárd költeményére. II. Greizinger Iván „Szertmi valomás” Liebes erkárlung műdal. Lied III. Huber Sándor „Szasa csárdás” fődák lírikus ajánlvaa. Mindig ily gazdag tartalommal jelenik meg s minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté egy, hogy előfizetői az érdemeseshez az emítveket havonta kétszer megjelenő füzetébe, mindenkor 10-12 oldalon kapták. Előfizetési ára: eg. sz. évre (24 füzetre) 12 korona. fél évre (12 füzetre) 6 korona. negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet 60 fillér! Előfizetői a most folyó I. évfolyomra, valamint az előző évfolyomokra is a „Zenélő Magyarországnak” (Kökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. József körút 22/24. hol egyttal minden nyomatában megkérhetik című, a legelősebban megszerzhető.

Hirdetések.

107 1905. élv. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulit kiküldött hír végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszéknek 1905. évi 1481 polg. sz. végzés: folytán Dr. Szántó Samu ügy. ált. képv. néhai Bakcsi Gáspár hagyatékára végrehajtást szenvedő ellen esőt ügyben s jár. el. erejeig rendi a közelebbi végrehajtás folytán apróresttel lefoglalt és 8774 kor. 87. fill. kúnn levő következő fenti sz. végzésével a további eljárás elrendelhető, annak az alap- és felhőzlatok követelese erejeig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, csikszereda város határában leendő megtartás határidőll 1905. évi márc. hó 9-napján délután 6 órája kitűzött, a mikor a bírölég lefoglalt ingók és pedig: künnlevő követelesok a legelősebb: ígérőknek készp. udfizetés mellett, szükség esetén alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elővezendő ingosútek vételárából a végrehajtó követelesét nem előző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalt korábban eszközölhetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tük, hogy előbbesgi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulit kiküldött írásban beadják, vagy pedig szóva bejelenteni el nem mulaszták, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredán, 1905. évi febr. hó 24 napján.

KERESZTES GYULA.

kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 1379 905 élv. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY KIVONAT.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Holó András és Bíró Mihály csikszeredai végrehajtónak Török János végrehajtást szenvedő elleni 212 kor. 68 fillér tőkekövetelés és járuléai iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék illetélen levő, Csikszereda város határában fekvő, a csikszeredai kir. 116. sz. jtkvben A. f. 5. rsz. 183. hrsz. belsősegre 551 korona 10 fillér a szerdai 263. sz. jtkvben A. f. 3. rsz. 181/1. 182/1. hrsz. belsősegre Török János végrehajtást szenvedő illető járandóságra 23 korona 10 fillér kiálltási árban és a csiklaplaca 1387 sz. jtkvben A. f. 3. rsz. 8335. hrsz. kaszálóra az árverést 30 korona czenel megállapított kiálltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi április hó 1-én napján d. e. 9 órakor ezen alulit kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiálltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, az 1881. LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságtudományminiszter rendelet 8. §-ában kijelölt övadekkes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a

érlmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatam.

Kelt Csikszerezán, 1905. évi február hó 15-ik napján.

A csikszerezai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. GECZŐ BELA, kir. tszéki bíró.

Bikavásár.

A csikvármegyei 1905. évi XVII. tenyészbika-vásár folyó év április hó 5-én tartatik Csikszerezán. A vásár reggel 8 órkor kezdődik.

Részvételre a vásáron, a bika elővezetése mellett, minden tulajdonos, kinek 2 éves vagy két éven felüli eladóbikája van, vagy résztvehetnek a községek és közbirtokosságok az általuk tartott tenyészbikákkal, amennyiben azokat bemutatni kívánják, vagy azokkal a kiosztandó jutalomdíjukra versenyezni ohajjánk.

A vármegye területén kívülről hajtott, valamint a tenyészigazolvánnyal nem bíró bikák, a vásár alkalmával megvizsgálatának s alkalmusságuk találatásuk esetén tenyészigazolvánnyal látatnak el. Községek és erkölcsi testületek csak az igazolvánnyal bíró bikák közül vásárolhatnak.

A Csikmegye határain kívülről hajtott bikák tulajdonosai, valamint azon csikmegyei tulajdonosok is, kik a Gazdasági-egyesületnek nem tagjai, kötelesek a Gazdasági-egyesület. pénztárába minden darab bikáért 2 korona vizsgálati díjat előlegesen lefizetni, különben bikáik vizsgálat alá nem fognak vétetni.

Azon szegényebb sorsú községek, melyek igényt tarthatnak arra, hogy az általuk kiadott tenyészbikát kedvezményes áron kupják, a kerületi kir. állattenyésztési felügyelő közbejöttével és beleegyezésével, vételár leengedésben s ezenkívül a fizetetlen maradó vételár lefizetésére másfél évi kamatmentes határidő engedményben részesülnek.

A kir. állattenyésztési felügyelő, a szükséglet és felhajtás mérvéhez képest, a Csikmegyében szükséges tenyészbikákat lehetőleg ezen vásáron fogja beszerezni.

Csikszerezán, 1905. febr. 25.

Csikmegyei Gazdasági-egyesület.

500 öl hasab tűzifát

vevő a bulánbányai rézbányák igazgatósága.

Különö minőségű tea es rumok.

Havanna rum a legizetesebb tea rum!

1. Literes 4 szegű füvegba 1 flt. 20 kr.
1/2 " " " " " " 10 kr.
3/4 " " " " " " 15 kr.

Valódi demarara rum

1. Literes gumblyú 4 kete füvegben dugaszolva 1 flt. —
1/2 " " " " " " 35 kr.
3/4 " " " " " " 35 kr.

Valódi boracpró szabadon
Eterenkint 1 flt., 1 flt. 40 kr.

Valódi szivarium 1 " 1 " 20 kr.

Valódi állásch. é. 1 " 1 " 20 kr.

esaszárkorte 1 " 1 " 20 kr.

Cuba rum szabadon igen jó illatu 1 " 1 " 20 kr.

Hires francia cognak szabadon Eterenkint 20 kr.

Igen jó csatú vörköbör Eterenkint 40 kr.

Saját szüretelt új bor 1 46 kr.

Több mint 10 hl. vörköbör 36 kr.

Kaphato

úgy Karda Lajosné, üzletben Csikszerezán.

MINDENNEMŰ

VÁSESZTERGÁLYOZÁST.

GŐZGÉPEK LOKOMOBILOK, CSÉPLŐKÉSZLETEK, IPARI, GAZDASÁGI, REMINGTON IRÓ, MÁSOLÓ, VÁRROGÉPEK, KERÉKPÁROK, KÖZLŐMŰVEK, KUTSZIVATYUK, VIZVEZETÉK, VIZI ÉS GŐZMÁLMOK BERENDEZÉSÉT ÉS JAVÍTÁSÁT JUTÁNYOS ÁRBAN

KÉSZITI:

KÖVER

GYÖRGY,

GÉP-BUTOR ÉS ÉPÜLET

MŰLAKATOS

CSIKSZEREDÁN (FŐTÉR)

A CSIKSZEREDAI TAKAREK PÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

közhírré teszi, hogy eddigi üzletkörének érintetlen fontartása mellett működését

a jelzálog-kölcsön üzletre

is kiterjeszti s e téren a versenyt az idegen pénzüintézetekkel felveszi.

Intézetünknek az a törekvése, hogy úgy a mérsékelt kamatláb, mint a kölcsönkiutalások gyors és olcsó keresztülvitelo tekintetében, különösen a gazdálkózónség igényeit minél előnyösebben szolgálhassa s módot nyújtson arra, hogy a minél méltányosabb feltételek mellett nyújtott kölcsönökkel a romlást okozó terhes adósságoktól való menekülésre alkalmat adjon.

E végből a jelzálog-kölcsönökül fél éves kamatfizetési határidőt szab, a kölcsöntöke visszafizetését pedig a kölcsönző tetszése szerinti részletekben engedélyezi.

Közvetíti a más intézeteknél fennálló kölcsönök konvertálását és rendezését is.

A kölcsönök biztosítását egyelőre csak a vármegye csiki részoin fekvő ingatlanok képezhetik.

A legkisebb kölcsön 500 korona.

Az igazgatóságuak 1905. évi február hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Fejér Antal,
ügyész-titkár.

13

Nagy Imre,
elnök.

PÉNZ

4 1/2 0/10 - OS

törlesztéses kölcsönökkel nyújtunk budapesti és külföldi elbáranu pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezessé nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és diszertelen.

Bank- és magánadósságok konvertálása.

Láng Samu

Budapest. VI. Nagymező-utca 12.

A kölcsön nem zálogtelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. Ösztályosajjegyek: 1/4 K. 12.—, 1/8 K. 6.—, 1/4 K. 3.—, 1/8 K. 1.50. (Válassz bályag.)

Legújabb divatu, szebb-nél-szebb, művészi kivitelű képes és színes

Levelező-lapok

olesón kaphatók

Gyönös Gyula
könyv, papír és írószer
kereskedésében.

A leghíresebb kötőgépek
házi és ipari célra

styriai kötőgépgyár

magyar képviseltele

Budapest. Erzsébet körút 23.

részletfőzésre is kapható.

Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Szolíd árak!

Temetkezési intézet!

Aldott ajánlja megbízóinak valamint a helyi és vidéki nagy közönség szíves figyelmébe és partfogásait az ugyanannal kiválóbb stílszerűleg üvegesre átalakított

gyázkocsiját és koporsó beeresztő

készletét. Ugy-zintén bármilyen temetéshez szükséges főkoporsó, szemföldel, sírkoszoru, gyertya, szallagok, viragok stb. stb. ekkéit a legjutányosabb árkaért.

Figyelemre méltó!

Akik alkalom adtan fenti szükségleteiket előírottánl szerzik be azoknak a fentemlélt gyázkocsit és szállasztó gépet nagyon csekély díj mellett becsajítja rendelkezésükre.

A nagyérdemű közönségnek megkeresésére mindig szolgálatban készen vagyok

Csikszepviz, 1904 szeptember hóban

kiváló tisztelettel

Szabó Ferenc, kocsigyártó.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Kevés haszon, nagy forgalom!

Pártoljuk a magyart

s vegyünk csakis Magyarországbán.

Legfinomabb kivételű
igen ezéskerti villany
világításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom

u. tajtékpipa kínai

ezüst foglalatú 1

hozziváló pipaszár 1

célzerű dohány

zsebkó 1 gyufatartó 1

tajték szivarospóká

1 szivarvára 1 házi

pipa szarral együtt 1

tajték szivarospóká

1 szivarvágó 1 szivar

lanutartó 10 db

összesen.

4 és fél kő körül-
ül 50 db küntele-
illatu finom pipere-
szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönké jutása folytán azon helyzetbe jutottan, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat az ilyen lezártított potum 6 forint 10 kért szállhatom bárkinék és pedig

- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst asztal kés valódi angol pengével
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst evőkanál
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst evőkanál
- 12 db amerikai szabadalmazott ezüst kávéskanál
- 1 darab amerikai szabadalmazott ezüst leves merítő kanál
- 1 darab amerikai szabadalmazott ezüst tejmerítő kanál
- 6 darab angol Viktoria polartálcá
- 1 darab ennek azt li gyertyastartó.

40 darab összesen csak 6 forint 10 kért ezem tárgyak ezélt 10 forintba kerültek. Az amerikai patend ezüst telje telér tem beül melyét jól állást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten. VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni peng-
gétű kés és 1 darab
széletelő villa csak
4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott
fűzők és 6 darab lá-
bas küllőből nagy-
ságtak csak
5 kor. 90 fillér.

Egy valódi
Rox optóra
kötési jutállás mellé ti
csak 5 korona.

Szolíd és szabott árak!

Merza Rezső

első temetkezési intézete Csikszeredában (főter).

Ajánlja előforduló halálesetek alkalmával dusan berend zett raktárát, mindennemű fa- és érezkoporsókban, nagy választék halotti felszerelésekben, koszoruk és koszoru szalagokban. Továbbá szabadisz, kapudisz és minden e szakmába vágó felszerelések, a legmagasabb igényeknek megfelelően utonnan berendezve.

Diszes halottas kocsit az általam rendezett temetésekhez díj nélkül adok használatra

Előforduló esetek alkalmával intézetemet, a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlván, maradok tisztelettel

MERZA REZSŐ.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Nyomatott a kúnd Gyönös Gyula könyvnyomdájában, Csikszeredában.

Fakoporsók 2 koronától feljebb.

Legfontosabb elvárható érezkoporsók.